

Bouwstenen voor geactualiseerde nota Samen met de stad

Werkdocument - 18 juni 2021

CONCEPT

Waarop zijn deze bouwstenen gebaseerd? Work in progress...

- **De opdracht:** Plan van Aanpak Actualisatie Nota Samen met de stad van het college (10 juli 2020)
- **Bestaand beleid en eerdere evaluaties**
- Inzichten uit verkenning van praktijkvoorbeelden door het **participatieteam**
- **Dialoog met de raad** (verkennende gesprekken) op 21 januari en 25 maart
- **Dialoog met de stad:** gesprek met maatschappelijke organisaties, inwoners, ondernemers > voor uitkomsten zie document Rode draden

Participatie is...

Het samen oppakken van maatschappelijke opgaven

Twee vormen van participatie: Is de gemeente Nieuwegein aan zet, of ligt het initiatief bij anderen?

Inwonerparticipatie Omgeving betrekken bij het werk van de gemeente		Overheidsparticipatie Gemeente sluit aan bij opgaven uit de omgeving	
Gemeentelijke opgaven Inwoners/ondernemers/overheid/partners betrekken bij de eigen opgaven		Maatschappelijke opgaven Meerdere overheden werken samen	Initiatieven derden Gemeente participeert en nodigt uit tot initiatieven van inwoners en bedrijven

Participatie

Vraagt om een nieuw samenspel

Participatie is meer dan een middel: het is de manier waarop we in de stad gezamenlijk maatschappelijke opgaven oppakken. De gemeente Nieuwegein én de stad zien dat echt samen optrekken leidt tot betere oplossingen. **Dat vraagt om een nieuw samenspel;** een andere houding en gedrag van ons als gemeente, maar tegelijk van álle betrokkenen in dat samenspel:

Uit de stad: *"Als je het spel anders wilt spelen, moeten álle deelnemers de spelregels weten en hun rol veranderen"*

Voorheen namen we meestal als gemeente het initiatief om een maatschappelijke opgave te realiseren. Steeds meer trekken we samen op met ervaringsdeskundigen, zoals inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie uit de stad bij het duiden van het vraagstuk of om in co-creatie te komen tot betere oplossingen.

Daarnaast sluiten we aan op de energie en de kracht in de stad. We zien de initiatieven die bijdragen aan een beter Nieuwegein en denken mee, ondersteunen en maken groter, waar nodig. Zonder dat we het initiatief overnemen.

Dat nieuwe samenspel – en dus de nieuwe rollen van alle betrokkenen – zijn nog **in ontwikkeling**. Dat kan soms botsen. Maar door een goed proces en continue met elkaar in gesprek te blijven, willen we samen zoeken hoe het beter kan.

Waarom maken we werk van participatie?

In Nieuwegein werken we vanuit de **bedoeling**. Dat betekent dat we werken aan wat er in het hier en nu nodig is: de uitdagingen waar we in deze stad voor staan.

Dat vraagt om **aansluiten op wat er leeft in de stad**. Of het nu gaat om het realiseren van de maatschappelijke opgaven, of om initiatief uit de stad:

Samen wordt het beter!

Uit de stad: *"Participatie kan je procedureel aanvliegen, maar om het te slagen moet het écht uit het hart komen."*

Om de kennis en ervaring van de stad te benutten betrekken we inwoners, ondernemers en andere partijen vroeg bij onze opgaven. Andersom vertrouwen we op de kracht van de stad en bieden ruimte aan initiatieven vanuit de samenleving, zonder deze over te nemen. Dit noemen we allebei participatie.

Wat mag je dan van ons verwachten? Zie daarvoor onze **waarden & principes**: onze belofte aan de stad. Hóe we dat doen, lees je in de **spelregels**.

"Wij geloven dat duurzame oplossingen ontstaan mét alle betrokkenen. Zij zijn namelijk de ervaringsdeskundigen die het beste weten wat er speelt en welke veranderingen écht nodig zijn."

Nieuwegeinse participatiewaarden

Hoe geven we met elkaar vorm aan het samenspel in de stad? Dit is wat je van de gemeente Nieuwegein mag verwachten:

We nemen verantwoordelijkheid

"Doe wat je zegt en zeg wat je doet"

Als betrokkene in het proces is het **helder** wat je van de gemeente Nieuwegein mag **verwachten** en waar **verantwoordelijkheden** liggen. We **wegen belangen zorgvuldig af en nemen besluiten met oog voor het algemeen belang**.

We zijn dichtbij

"Heb ook aandacht voor de mensen die je níet meteen hoort"

We sluiten aan op de **verschillende manieren waarop Nieuwegeiners betrokken willen worden**. We zijn dichtbij, en gaan naar de plekken waar Nieuwegeiners van nature zijn.

We communiceren eenduidig en begrijpelijk

"Gemor komt vaak door onvolledige en onduidelijke informatie."

We geven inzicht in de **kaders en randvoorwaarden**: we leggen uit wat kan, en zijn helder over wat niet mogelijk is. We nemen mensen mee in het proces: dat vraagt om **continue communicatie**.

Het vertrekpunt Wij kijken vanuit het belang van **alle inwoners van Nieuwegein**. De unieke positie van de gemeente is dat zij de **hoeder is van het algemeen belang**. Daarom heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor het afwegen van de individuele belangen ten opzichte van het belang van de hele stad.

We maken mogelijk wanneer het kan

"Ik wil invloed op wat er voor mijn deur gebeurt"

We sluiten aan op de **energie in de stad en gaan uit van ieders eigen kracht**. We **ondersteunen** plannen en initiatieven van mensen die bijdragen aan een beter Nieuwegein. We laten de regie bij de initiatiefnemer, maar geven tips en randvoorwaarden mee voor een goed proces.

We zijn nieuwsgierig

"Ik wil serieus genomen worden"

We zijn benieuwd naar de **verschillende perspectieven** en belangen. Daarom zoeken we zo snel mogelijk contact om het vraagstuk met allerlei partijen te verkennen. Hierin ligt de sleutel voor het vinden van passende oplossingen voor onze gezamenlijke opgaven.

We doen het samen

"Samen iets goeds doen is fijn, dat moeten we ook vieren!"

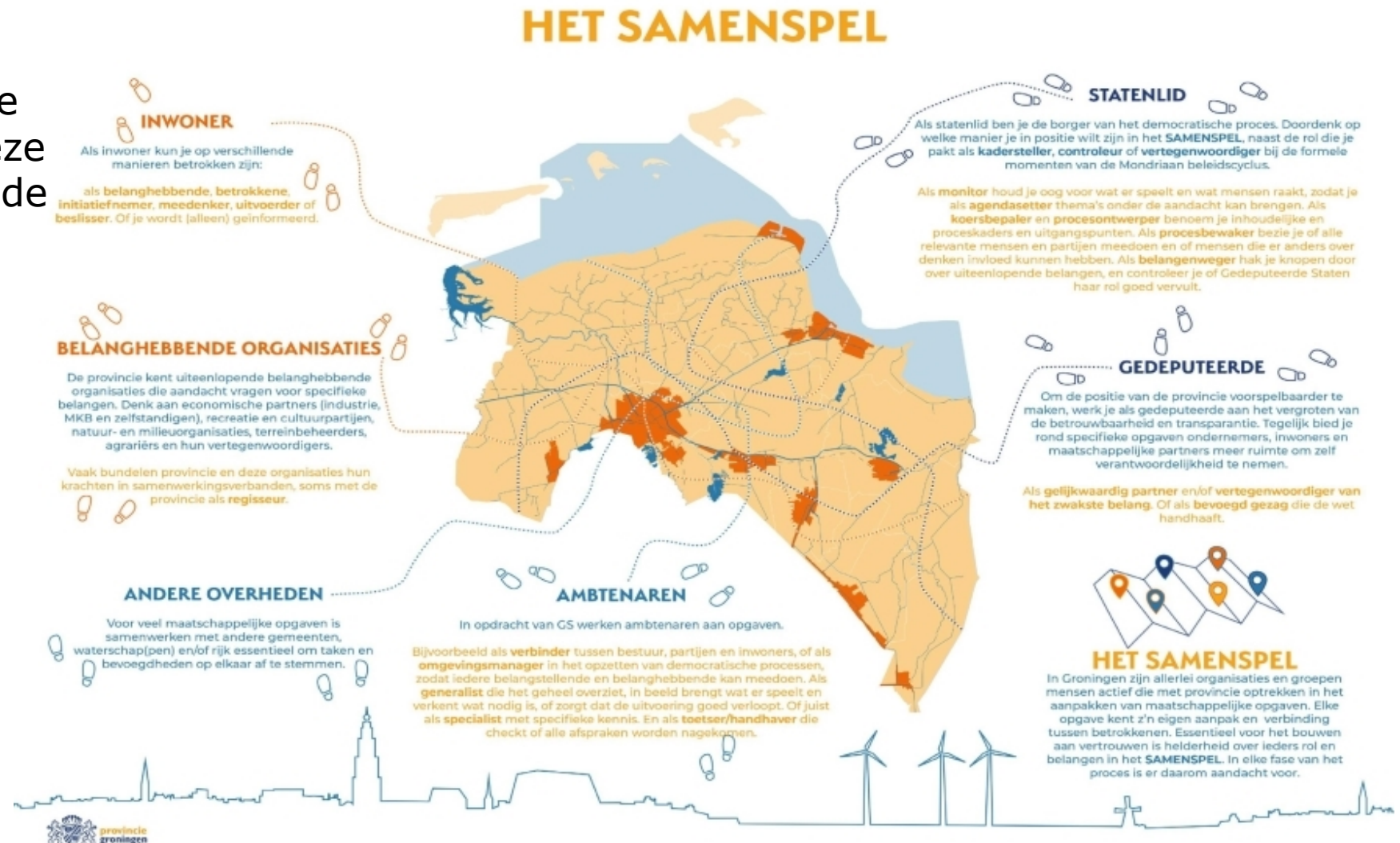
Samen werken we **aan een prettige stad**. Dat we het samen doen, is geen garantie dat iedereen het altijd eens met de uitkomsten. We gaan ervoor dat betrokkenen **tevreden zijn met het proces**. **Samen vieren we successen**.

Rollen in het samenspel

Nieuwegein

In het samenspel heb je verschillende rollen. Deze kunnen we duiden aan de hand van een beeld. Voorbeeld: provincie Groningen

Participatiespelregels

Nieuwegein

Hoe trekken we samen op?

We nemen verantwoordelijkheid

Vooraf

- ✓ We onderzoeken waar ruimte is voor participatie.
- ✓ We bekijken wat de rol van de gemeente is in het participatietraject.

Tijdens

- ✓ We maken een participatieplan, waaruit blijkt wat we van elkaar mogen verwachten, waar ieders verantwoordelijkheden liggen per fase in het proces en wie de beslissingen neemt.
- ✓ Het participatieplan is onderdeel van een startnotitie voor de raad in het geval van grote opgaven of gevoelige onderwerpen

Na

- ✓ We leggen uit welke besluiten zijn genomen en wat de afweging daarbij was

We communiceren eenduidig en begrijpelijk

Vooraf

- ✓ We vertellen wat de bestaande (beleids)kaders en delen relevante informatie
- ✓ We leggen uit wat kan, en zijn helder over wat níet mogelijk is
- ✓ We zijn helder over het proces

Tijdens

- ✓ We gebruiken duidelijke en eenvoudige taal
- ✓ We hebben oog voor wie we willen betrekken en sluiten onze communicatiemiddelen daarop aan
- ✓ We blijven in contact en communiceren open, juist wanneer het proces anders loopt dan verwacht

Na

- ✓ We markeren het einde van het proces en zorgen voor een goede terugkoppeling
- ✓ Indien nodig leggen we uit waarom de inbreng vanuit het participatietraject niet (volledig) gerealiseerd kan worden

Participatiespelregels

Hoe trekken we samen op?

Nieuwegein

We zijn nieuwsgierig

Vooraf

- ✓ We beginnen nooit op 0. We zijn nieuwsgierig naar wat er al is.
- ✓ We starten zonder té veel vast te leggen en gaan vroegtijdig in gesprek.

Tijdens

- ✓ We zijn benieuwd naar de ideeën en initiatieven van de mensen waarvoor we het uiteindelijk doen.
- ✓ We stimuleren mensen om bij te dragen vanuit hun talent/passie.

Na

- ✓ We zijn nieuwsgierig naar de impact van het proces.

We zijn dichtbij

Vooraf

- ✓ We sluiten in onze aanpak aan bij de leefwereld van Nieuwegeinners.
- ✓ We betrekken breed en maken gebruik van bestaande netwerken.

Tijdens

- ✓ We stappen erop af. We gaan naar Nieuwegeinners toe om het persoonlijke gesprek te voeren, beginnend bij de bewoners.
- ✓ We gaan naar de plek toe waar het om draait. Zo wordt het concreet.

Na

- ✓ We nemen contact op om te zien hoe het is geland.

Participatiespelregels

Hoe trekken we samen op?

Nieuwegein

We maken mogelijk wanneer het kan

Vooraf:

- ✓ We zorgen voor een duidelijke ingang voor initiatiefnemers
- ✓ De wijkcoördinatoren helpen bewoners op weg met hun initiatief voor de wijk.
- ✓ We hebben aandacht voor een soepel en snel intern samenspel binnen de gemeente.

Tijdens:

- ✓ Initiatieven die bijdragen aan een prettige stad, ondersteunen wij waar mogelijk in de vorm van advies, verbinding, tijd en eventueel geld.
- ✓ We bieden hulpmiddelen en spelregels voor initiatiefnemers, maar nemen niet over.

Na:

- ✓ We checken bij betrokkenen of het proces goed is gelopen.

We doen het samen

Vooraf:

- ✓ We geven inzicht in de participatieprocessen die lopen, zodat iedereen mee kan doen
- ✓ We spannen ons extra in om ook de moeilijk bereikbare groepen te betrekken, zoals jongeren of de zwijgende meerderheid.

Tijdens:

- ✓ We zorgen voor een open en voorspelbaar proces
- ✓ We checken of de juiste mensen nog steeds aangehaakt zijn

Na:

- ✓ We delen de uitkomsten van het proces, ook met niet direct betrokkenen
- ✓ We checken hoe betrokkenen het proces vonden en leren daarvan
- ✓ We vieren successen!

NSOB Model – rollen van de gemeente bij samenwerking met de samenleving

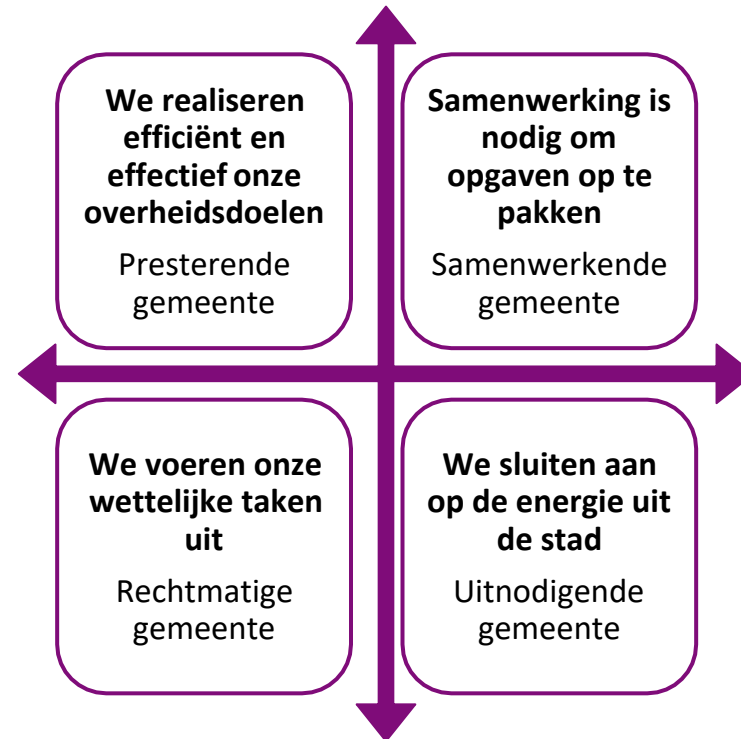

De twee vormen van participatie uit de definitie zie je ook terug in het NSOB-model. Dit model helpt om inzicht te krijgen in de positie van de gemeente in het samenspel.

Aan de linkerkant werkt de gemeente voornamelijk van binnen naar buiten, startend bij de eigen opgave, doelen en taken. Aan de rechterkant ligt het initiatief voor samenwerking buiten de gemeente: er zijn andere partijen (mede-overheden, inwoners of belangenverenigingen) die de stap zetten en de gemeente sluit daarop aan.

Het werk afstemmen op de stad of vragen om (mede)uit te voeren

*De stad helpen om aan regels te voldoen.
Dienstverlening afstemmen op de stad.*

Samen complexe opgaven realiseren

De energie uit de stad richten

Procesaanpak:

Maak duidelijk in welke fase van het proces we zitten en wat de ruimte is voor samen doen

Waarderend Vernieuwen >> houding: nieuwsgierig!

